

Photo by Theeratsak Saksriravee

Tajvani csoport részvétele a globális űrteleszkóp projektben

Április 28-án lőtték ki a Lomonosov űrhajó fedélzetén a korai gammasugárzás kitörések felvételére tervezett követő űr-

teleszkópot a Soyuz 2.1a rakétán keresztül, a kelet-oroszországi Vostochny Cosmodrome űrállomásról.

A Nemzeti Tajvan Egyetem (NTU) kutatói fontos szerepet játszottak a projektben, hogy megépülhessen az Ultragyors Villám Csillagászati (UFFO) űrteleszkóp. A nemzetközi csoportba érkeztek még Dániából, Oroszországból, Dél-Koreából és Spanyolországból is kutatók.

Az NTU Kozmológiai és Részecske-asztrofizikai Központjának igazgatója, Chen Pi-xin, aki a tajvani csapatot vezeti elmondta, hogy három-négy gammasugár kitörés történik minden nap, melynek kibocsátott energiája megegyezik a teljes Tejút-rendszer által kibocsátott energiával. A kitörések néhány másodperctől percekig is tarthatnak Chen szerint.

Mivel a gammasugár kitörések sokkal fényesebben ragyognak, mint egy átlagos szupernova vagy kvazar, így megfelelőbbek a távoli és korai univerzum tanulmányozására és segíthetnek a tudósoknak megérteni a kozmikus tágulás és sötét energia evolúcióját, mondta Chen.

A tudósok próbálták már befogni a korai gammasugár kitöréseket, de még a legfejlettebb űrteleszkópoknak is nagyjából 60 másodpercre van szüksége, hogy észlelje a gammasugarat, mondta Chen. Kiemelte, hogy a tajvani csapat volt a spirál teleszkóp dizájnja mögött, melynek mindössze egy másodpercre van szüksége, hogy a tükörsorokat a célpont felé irányítsa, így több látható fényt még hatékonyabban felvéve.

Chen elmagyarázta, hogy az UFFO teleszkóp várhatóan három hónapon belül biztosíthat használható tudományos adatokat, és végül segíthet annak eldöntésében, hogy a gammasugár kitöréseket használhatják-e az új egységgyertyaként az űrbéli távolság mérésére.

„A nemzetközi csapat nyolc évnyi megfeleltetett munkájába telt a teleszkóp megépítése” mondta a tajvani tudós, megjegyezve, hogy „ha az UFFO néhány kezdeni gammasugár kitörést rögzíteni tudna, az már a küldetésünk sikerét jelentené”.

Tajpei Representative Office in Hungary

TSAI ING-WEN A TIME 100 LEGBEFOLYÁSOSABB KÜLFÖLDI SZEMÉLYISÉGÉNEK LISTÁJÁN

A Tajvanon elnöknek választott Tsai Ing-wen is felsorolásra került a Time magazin 2016-os „A világ 100 legbefolyásosabb embere” című listáján, mely április 21-én jelent meg.

Minden évben a Time megjelenteti éves listáját a világ 100 legbefolyásosabb emberéről, ahol vezetőktől és művészek-től kezdve élharcosok, titánok és ikonok szerepelnek.

Idén az Egyesült Államok demokrata elnökjelöltje, Hillary Clinton, Mianmar demokráciájának vezetője, Aung San Suu Kyi és Tajvan Tsai Ing-wen-je is a felsorolt vezetők között vannak.

„Tsai Ing-wen olyan nyugalmat sugároz, mely igazából belső acélt takar.” írták a magazin róla szóló profiljában, melyet az Apple Daily alapítója, Jimmy Lai írt meg.

Szöveg: FocusTaiwan, Kép: time.com

„Tajvan új elnökeként, szüksége lesz mindkét tulajdonságra.”

A vezetők kategóriájában megtalálható továbbá az Egyesült Államok elnöke, Barack Obama, a kínai elnök Xi Jinping, Angela Merkel német kancellár, Francois Holland francia elnök, valamint az orosz elnök, Vladimir Putyin.

A TERMŐFÖLD FELETT

Oscar Chung írása, Taiwan Review
Képek: Huang Chun-hsin

Bár az organikus termesztés a mezőgazdasági szektor mindössze kis részét teszi ki, a gyakorlat népszerűsége egyre csak nő.

Amikor Chou Chun-chi a nyolcvanas évek közepén még egyetemista diák volt, gyakran töltötte szabadidejét motorozással a Közép-Tajvan farmjait elválasztó keskeny utakon és kanyargó ösvényeken. Szorgalmas növénypatológia-szakosként figyelte a termést, és félrehúzódott, ha bármilyen betegséget vett észre. Ilyenkor felkereste a mezőgazdasági munkásokat, hogy megbeszélje velük az ügyet, és néhány tanáccsal lássa el őket. „Segítettem például permetezőszerek ajánlásával, ami sokszor hatékonynak bizonyult” emlékezik vissza Chou, aki később Ph.D. fokozatot szerzett növénypatológiából a Nemzeti Chung Hsing Egyetemen, Taichung városában.

Az azóta eltelt évtizedekben Chou radikálisan megváltoztatta a mezőgazdasághoz való hozzáállását. Míg doktori kutatásait végezte az Egyesült Államokban a 2000-es évek elején, első kézből lehetett tanúja az organikus termesztés terjeszkedésének, és megtanulta értékelni az öko-barát termesztési módszereket. 2005-ben Chou társával megalapította a Tenha Organikus Farmot Dél-Tajvan Rende községében, mely Rende kerületként ma már Tainan városához tartozik. Abban az időben ez volt a legnagyobb ilyen farm az egész országban. „Éreztem, hogy az organikus gazdálkodás népszerűvé fog válni Tajvanon, pont úgy, mint az Egyesült Államokban, és lelkes

voltam, hogy segíthetek a gyakorlatot kialakítani saját hazámban is.” magyarázza.

Chou előrejelzése a szektor növekedését illetően beigazolódott a Tenha alapítását követő években. A farmot – amely eredetileg 10 hektáros területet foglalt el, nevének megfelelően, majd 16 hektárra növelték meg – azóta számos másik előzte meg méret tekintetében. Jelenleg a legnagyobb ilyen gazdaság az országban 79 hektárt tesz ki. A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Ügynökség adatai alapján 2014-ben Tajvanon összesen 6,701 hektár termőföldet minősítettek hivatalosan organikus gazdaságnak. Ez majdnem 390%-os növekedést jelent 2004-hez képest, amikor az ország mindössze 1,246 hektár akkreditált organikus termőföldnek adott otthont.

Más nyugati országokkal összehasonlítva Tajvan késői átültetője ezeknek a mezőgazdasági gyakorlatoknak. A módszerek bevezetése felé tett első lépést 1987-ben tették meg, amikor a COA elindította kutatói programját az organikus farmok megvalósíthatóságának felmérésére.

1990-ben a Japán központú Mokichi Okada Nemzetközi Szövetség (MOA) tagjaként Tajvanon is létrehoztak egy szervezetet, mely az integrált gyógyászatot, az öko-barát gazdálkodást és a művészeteket népszerűsítette. Ez volt az első olyan helyi nem-kormányzati szerv (NGO), mely célja kifejezetten az organikus termesztés fejlesztése. Az ezt követő években számos hasonló szervezet jött még létre.

A kormányzat az öko-barát mezőgazdasági mozgalom növekedésére nemzeti organikus sztenderdek megjelentetésével válaszolt 1999-ben. A szektor fejlesztése egy másik jelentős löketet is kapott 2007-ben, amikor a Mezőgazdasági Termelésről és Engedélyezésekről szóló törvény életbe lépett. Ez a törvény szabályozza, hogy hogyan termeljék, dolgozzák fel és csomagolják az organikus termékeket, és 1 millió NTD-ig (32,260 USD) terjedő büntetést vezetett be azon egyének vagy cégek számára, akik tudatosan félrecímkézik termékeiket, mint-

ha azok megfelelnek a hivatalos elvárásoknak. A törvény ezen felül lehetőséget ad azon engedélyezések visszavonására, melyek hanyagul kezelik az organikus gazdaságok elismerését. Az AFA rendszeres, szűrő-próbaszerű ellenőrzéseket végez organikusnak címkézett termékeken, hogy biztosítsák mind a termeszteket, mind az engedélyező szervezetek integritását.

2001-ben a MOA lett az első csoport Tajvanon, amelyik jogosítványt kapott a termeszteket akkreditálására a nemzeti or-

ganikus kritériumok alapján. Ma összesen 10 ilyen szerv működik. Mindeközben a Nemzeti Állatipari Alapítvány (NAIF), egy, a kormányzat által támogatott nonprofit szervezet, az egyetlen entitás Tajvanon, ami tanúsítványt adhat a farmoknak, melyek az organikus állattartás nemzeti szabályait követve működnek, melyeket 2003-ban jelentettek meg. Az elmúlt években számos kormányzati szerv aktívan részt

vett az öko-barát gazdálkodások növekedésének népszerűsítésében, azáltal, hogy földeket adtak bérbe organikus növénytermesztés céljából. 2009 és 2014 között ezek a kezdeményezések 14, összesen 642 hektár kiterjedésű organikus termesztési terület létrejöttéhez vezettek.

Helyi civil szervezetek szintén jelentős szerepet játszanak az öko-barát gazdálkodás fejlesztésének növelésében. Egyike ezeknek a csoportoknak a Tse-Xin Organikus Gazdálkodási Alapítvány. A szervezetet 1997-ben alapították, majd 2003-ban kezdte meg az organikus termesztők engedélyeztetését, mielőtt szétvált volna egy akkreditációs egységre, és a ma már független Tse-Xin Organikus Engedélyezési Társaságra 2011-ben. Ma ez a társaság felelős a tajvani organikus gazdaságok nagyjából egyharmadának engedélyeztetéséért.

A szektor Tenha-hoz hasonló kiemelkedő farmjai szintén segítenek a mezőgazdasági munkások oktatásában. „Sok gazdálkodó látogatott már meg minket, hogy tanulhasson az öko-barát technikákról, néhányan közülük jelenleg is ellátnak minket organikus termékekkel, melyeket mi újracsomagolunk, és a saját márkanevünk alatt értékesítünk.” mondja Chou.

Fontos megjegyezni, hogy a hivatalosan is engedélyezett organikus gazdaságok mennyisége nem teljes képet mutat a szektor növekedéséről. „A nagy farmok nagyon törekednek az akkreditációra, mert tudják, hogy az segítené az eladásukat, míg a kisebbek nem érzik, hogy szükséges lenne,

mert termékeiket úgyis az emberek egy kisebb, rokonokból, barátokból és mások ajánlása alapján értesült emberekből álló csoportnak értékesítik.” magyarázza Li Tsang-lang, az AFA főigazgatója.

Ugyan lehet, hogy megfelelnek a követelményeknek, sok kisebb gazdálkodó ellene van az engedélyezésért való jelentkezésnek az általa támasztott költségek és nyűgök miatt. Ezen felül jelentőségteljes számú gazdálkodás pedig nem éri el az organikus termesztés bizonyítványához szükséges sztenderdeket, de jelentős előrelépést tettek, hogy elérjék ezt a célt, például a kémiai permetezőszerek használatának elhagyásával. Az ezek a farmok által termelt termékek sokszor vegyianyag-mentes címkével jelennek meg, bár ez nem egy hivatalosan elismert megjelölés.

Bár relatíve rövid idő alatt jelentős előrelépést értek el, az organikus gazdálkodás a nemzet mezőgazdasági szektorának továbbra is csak egy kis részét teszi ki. Nehéz megállapítani az öko-barát technikákat alkalmazó, de nem engedélyezett farmok területét, de az AFA úgy hiszi, hogy kisebb az akkreditált organikus termőterületeknél, melyek az ország össze termőföldjének

mindössze 0.75%-t teszik ki. Az organikus állattenyésztés esetén a fejlesztésre való lehetőségek még hatalmasabbak. Tenha-n kívül, amely 2009-ben vált az első, NAIF által engedélyezett, organikus szárnyasokat nevelő farmmá, mindössze két má-

sik, organikus csirkét és tojásokat tenyésztő, akkreditált gazdaság van. Jelenleg ezek az egyedüli farmok Tajvanon, melyek organikus állattartást végeznek.

Az öko-barát mezőgazdaság magas költsége az egyik oka, amiért sok gazdálkodó megmarad a hagyományos technikák mellett. „Mindössze a csirkéim nagyjából fele éri meg a felnőttkort, míg a hagyományosan nevelt csirkék esetén ez az arány több mint 90%” magyarázza Chou. Hozzá hasonlóan Li is megjegyzi, hogy az organikusan megművelt termőföldek termésátlagosa 20-50%-kal alacsonyabb, mint azoké, me-

lyeket a hagyományos technikákkal művelnek.

Jól állnak a dolgok, ugyanis az öko-barát mezőgazdasági technikák éves szinten fejlődnek és a vásárlók is egyre tudatosabbak az élelmiszerbiztonsági ügyeket illetően. A Tenha bevételei például 2008 óta 150%-ot növekedtek, pedig a termőterületének mérete ez idő alatt nem változott. A gazdálkodók megsegítésére az AFA jelenleg az organikus bizonyítvány megszerzéséhez szükséges, az akkreditációs szervezeteknek fizetendő költségek kétharmadát lefedő segélyeket ajánl.

Az emberek a vezető személyiségek: a megválasztott elnök

Az elnöknek megválasztott Tsai Ing-wen április 22-én azt mondta, hogy május 20-i beiktatása azt a napot jelöli majd meg, mikor ő és alelnöke, Chen Chien-jen a kormányzat hivatalnokaként megkezdik az embereknek tett szolgálatukat.

„Az emberek nélkül nem létezne az ország. Ti vagytok a vezető személyiségek!” írta Tsai Facebook posztjában, melyben egy új bélyegsorozatot osztott meg, amit a Chunghwa Post május 20-án jelentet meg Tsai és Chen beiktatásának tiszteletére.

A korábban megjelenő hasonló bélyegekkal ellentétben, melyek az elnök és alelnök fényképeit ábrázolták, az új bélyegeket pixellekkel tervezték.

Az egyik bélyegen Tsai és Chen képét az élet különböző területeiről és etnikai csoportjaiból származó tajvani emberek mellé helyezték.

Tsai azt mondta, a dizájn egy pluralisztikus nemzetet jelképez, ugyanis az emberek a legfontosabbak, akik Tajvant egy nagyszerű nemzeté teszik – emel-

lett felszólította az embereket, hogy dolgozzanak együtt a tajvani demokrácia előmozdítása érdekében.

Tajvan őslakos kultúrájának megismerése

Cheryl Robbins írása

Tajvan kulturális körútja nem telhetne el anélkül, hogy az ember tanuljon a sziget őshonos lakosairól, egy múzeum vagy őshonos kultúrákat bemutató témapark felkeresésével, vagy az egyik elbűvölő, magasan a hegyekben található őslakos falu meglátogatásával.

tour.kalunggor.tai

Sokakat, akik először utaznak Tajvanra, meglepi a kulturális sokszínűség, főként a gazdag történelem és az őslakosok hagyományai. Az őslakos mala-jo-polinéziai emberek már évezredek óta a szigeten élnek, melyre a 12,000 és 15,000 éves feltárt régészeti leletek nyújtanak bizonyítékot. Beszélt nyelvük az ausztronéziai nyelvcsaládba tartozik, melynek beszélői híresek vándorló történelmükről és egy a Madagaszkár-szigettől a nyugati Húsvét-szigetig terjedő területen mind megtalálhatók – Tajvantól keletre, a déli Új-Zélandtól pedig északra. Jelenleg a 16 hivatalosan is elismert őshonos csoport az Amis, Atayal, Bunun, Hla'aula, Kanakanavu, Kavalan, Paiwan,

Puyuma, Rukai, Saisiyat, Sakizaya, Seediw (vagy Sediq), Thao, Truku, Tsou és Yami (vagy Dawu). 2016 márciusában a csoportok összesített népessége nagyjából 548,000 főt tett ki (beleértve nagyjából 14,100 embert, akik nem jellemezték magukat egyik csoporthoz tartozónak sem), vagyis Tajvan teljes lakosságának 2.30 %-t. A három legnagyobb csoport – az Amis, a Paiwan és az Atayal- az őslakos népesség 70.90%-t teszik ki.

Bár sok őslakos falvakban él a hegyekben a keleti partok mentén, jelentős számban telepedtek már le városi területeken is, mint Tajpej, munkát és tanulási lehetőségeket keresve. Ez különösen igaz a fiatal őslakosokra, mely kisebb kulturális krízis-

Huang Chung-hsin

hez vezetett, mivel a nyelvet és a hagyományokat így nem tudják megfelelően továbbadni. Szerencsére az elmúlt években egyre több figyelmet szentelnek ennek a problémának, és törekednek a hagyományok és a nyelv megőrzésére, például Ázsia első őslakos TV csatornájának a Tajvan Őslakos TV megalapításával.

Ezen felül az ökoturizmus is egyre népszerűbbé válik, beleértve Tajvan őslakos kultúrájának felfedezését, mivel számos őslakos terület a természetben található.

De még mielőtt elindulnánk ezekbe a falvakba, nem árt néhány alapvető információt szerezni a kultúráról. Ehhez remek hely a Shung Ye Múzeum a Formózai Őslakosokról (www.museum.org.tw), ami mindössze egy kőhajításnyira található a tajpeji Nemzeti Palotamúzeumtól. Ez a múzeum 1994-ben nyílt meg, és egy ideig Tajvan egyetlen múzeuma volt, amit az őslakosoknak szenteltek. A kiállítási területek összesen négy emeletet tesznek ki, bemutatva az őslakos kézművességet, fegyvereket, eszközöket, ruhákat, hangszereket és lakóhelyeket, valamint megtalálható még itt egy nagy színház, ahol a tajvani őslakos legendákról készült rövidfilmeket vetítenek.

Úgy hiszik, hogy a tajvani őslakosok az ausztróindonéz nyelvcsaládhoz tartoznak,

amelyik a legnagyobb kiterjedésű nyelvcsalád a világon és nem csak a tajvani őslakosok tartoznak ide, hanem az új-zélandi maorik, valamint Polinézia, Mikronézia és Melanézia lakosai is. Érdekes megjegyezni, hogy bár vannak hasonlóságuk a nyelvükben, a tajvani őslakos törzsek mindegyikének saját, különleges nyelve van, melyet a többi törzs tagjai nem értenek meg.

A keleti Taiching megye ad otthon a Nemzeti Őstörténeti Múzeumnak (www.nmp.gov.tw), ami szintén remek hely a tajvani őslakos kultúráról való tanuláshoz. Az ajándékboltjában megtalálhatók a témáról szóló könyvek, valamint hagyományos és modern őslakos zenei CD-k.

A nyár az a szezon, amikor az Amis törzs, akik a partmenti hegyekben és Hualian, valamint Taitung megye síkjain élnek, megtartja szüreti fesztiválját. Ez általában több napig is eltart, miközben a törzs tagjai (különböző kombinációkban, például fiatal harcosok, csak nők, stb.) körökben táncolnak az idősek kántálására. A fesztivál időpontja eltért a különböző falvak esetében, de általában július közepe környékén van Taitungban, augusztus közepe felé pedig Hualienben. A legtöbb falu szívesen fogadja a látogatókat, akik részt vehetnek az ünnepségben, beleértve a táncot is.

Egy másik lehetőség a kulturális és öko-

Sajtókép

turizmus keverésére Hualienben található, ahol a helyi őslakosok számos bálnanéző túrát szerveznek, melyek Shihtipingből indulnak, valamint fehérvízi raftingot, melyek pedig Rueisueiből. Van, amikor a túrákhoz vacsora, illetve a falvakban rendezett egyéb program is tartozik.

Közép-Tajvanon a Nantou megyében található Sun Moon tó közelében található a Formózai Őslakos Kultúrfalu. Ez egy kültéri múzeum, mely életnagyságban modellezi a hagyományos lakóhelyeket. Ezek mellett a modellek mellett hagyományos jelmezbe öltözött őslakosok mutatnak be olyan művészeti formákat, mint a szövés vagy a fafaragás. Van továbbá egy kültéri színpad az őslakos dal- és táncbemutatók számára.

Az Őslakosok Kulturális Parkja Majia községben, Pingtung megyében szintén egy kültéri múzeum, ami hasonló látványosságokat kínál. A parkot az Őslakosok Tanácsa működteti, ami az őslakos ügyek kezelésével megbízott fő kormányzati ügynökség. Információk Tajvan őslakos törzseiről és a kulturális parkról elérhetők a tanács weboldalán (www.apc.gov.tw). Van egy külön szekció az őslakos falvakba való utazásról. Ajánlott útitervek ezekbe a falvakba szintén megtalálhatók a Turisztikai Hivatal weboldalán (www.taiwan.net.tw).

Mivel több száz őslakos falu található Tajvanon, az utazási lehetőségek szinte végtelenek. Az egyik legkönnyebben elérhető Wulai, egy Atayal falu a hegyekben fel a folyón a New Taipei City Xindian kerüle-

tétől. Ez a terület népszerűségét az ott található természetes forró vízű forrásoknak és a festői látványnak köszönheti inkább, mintsem az őslakos kultúrának. De ha Wulai legrégebbi utcája felé veszi az irányt, rengeteg őslakos étterem és kézműves bolt várja. Itt található továbbá a Wulai Atayal Múzeum, ahol többet is megtudhat erről a törzsről.

A Chiayi megyében található Alishan Nemzeti Látványterület híres szűk nyomtávú hegyi vasútvonalról, hegyi erdeiről és csodálatos napfelkeltéiről. Azonban emellett otthont ad öt Tsou falunak is. Mindegyik faluban található a turisták számára étterem, szálló, kulturális múzeum, valamint művészeti workshop. További információért látogasson el az ennek szentelt weboldalra (www.ali-nsa.net).

A Maolin Nemzeti Látványterület Kaohsiungban Bunnun, Paian és Rukai falvakat is határain belül tudhat. A Dunoa Rukai faluban tradicionális palatetős házak találhatóak, melyek ritka látványnak számítanak a modern Tajvanon. Dunoa-tól nem messze a kristálytisztá vizű folyó mellett található még természetes forró vízű források is. A falu továbbá néhány szállóval és étteremmel is büszkélkedhet. További információk elérhetők online (www.maolin-nsa.gov.tw). Ebből a néhány példából is kiderül, hogy rengeteg izgalmas módja van, hogy az ember megtapasztalja Tajvan őslakos kultúráját és találkozzon őslakos embereivel. Készüljön fel tehát egy felejthetetlen utazási élményre!

Több információért kattints [ide](#).